

ادبیات فارسی (۳)

سؤالات امتحانی هماهنگ کشوری - فرورد ماه ۱۳۸۷

الف) معنی و مفهوم شعر و نثر:

- ۱- ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.
- ۱- بادهای تند گاهی قیه می کشیدند.
- ۲- زرتشت او را کمر بسته‌ی خود کرده بود.
- ۳- آری زمان فره جوانی را می پژمرد.
- ۴- باز کشید از روش خویش پای
- ۵- گر به اقلیم عشق روی آری / همه آفاق گلستان بینی
- ۶- کبوتران اشارت او را امام ساختند.
- ۷- خم آورد بالای سرو سهی
- ۸- این صلت فخر است ، پذیرفتم و باز دادم که مرا به کار نیست.
- ۹- به قهر یک قبضه‌ی خاک از روی جمله‌ی زمین برگرفت.
- ۱۰- هر که شدت حلقه‌ی در ، زود برد حَقّه‌ی زر / خاصه که در باز کنی ، محرم دروازه شود.
- ۱۱- دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیورود.

ب) لغت

- معنی لغات و ترکیبات مشخص شده را بنویسید.
- ۱- در خبر است از صفوت آدمیان.
- ۲- آن چاکر را لت زدی.
- ۳- از بس میل گرفت نصف تنش لمسی شد.
- ۴- بانگ و هزاهز و غریو بر خاست.
- ۵- این چه ژاژ است و چه کفر است و فُشار؟
- ۶- کبوتران در مطاوعت وی روزگار گذاشتندی.
- ۷- در چهار سالگی پشت قاش زین نشستم.
- ۸- بار امانت عاشقانه در سفت جان کشد.

پ) خودآزمایی

- ۱- در عبارت « پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه‌ی روزی به خطای منکر نبرد » بر کدام صفات خداوند تأکید شده است؟
- ۲- نویسنده در عنوان داستان « گل دسته‌ها و فلک » چه ایهام لطیفی را به کار گرفته است؟
- ۳- با توجه به بیت : « وادی پر از فرعونیان و قبطیان است
الف) منظور از « فرعونیان و قبطیان » چیست؟
ب) « نیل » استعاره از چیست؟
- ۴- در شعر « کاریز خوش دارد خیال کند / که رودها / تنها برای این هستند / که به او آب برسانند » ، « کاریز » نماد چه کسانی است؟
- ۵- در بیت « این سر به مهرنامه ، بدان مهربان رسان
چيست؟
- ۶- در بیت « راز ، نهان دار و خمش ور خمشی تلخ بود
الف) کدام کلمه ایهام دارد؟
ب) مفهوم کنایی « جگر سوزه » چیست؟
- ۷- در بیت « کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است
بنویسید.
- ۸- بیت « چشم بگشا به گلستان و ببین
ت) دانش‌های ادبی

- ۱- نثر کتاب « سیاست نامه » جزو نثر محسوب می‌شود.
- ۲- عبارت مقابل بیانگر کدام عنصر داستان است؟ « فکر اصلی و مسلط بر هر اثر است.»
- ۳- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید:
- الف) برزیگران دست خون (ب) رجعت سرخ ستاره (پ) تاریخ مسعودی
- ۴- چه کسی کتاب « کلیله و دمنه » را از پهلوی به عربی ترجمه کرد؟
- ۵- در کدام نوع نقد ، منتقد به بررسی آرایه‌ها و زیبایی‌های ادبی اثر می‌پردازد؟
الف) نقد اخلاقی (ب) نقد لغوی (ج) نقد فنی
- ۶- در بیت « امیدها در دام حرمان درد می‌شد
بازار گرم عاشقی‌ها سرد می‌شد » دو آرایه را نام ببرید.
- ۷- ادبیات عرفانی ما در حوزه کدام نوع ادبی قرار می‌گیرد؟
- ۸- مشهورترین اثر عبدالرحمان جامی چیست؟ آن را به تقلید از کدام کتاب نوشته است؟

ث) درک مطلب

- ۱- مفهوم عبارت « استاد استدعای دست بوسی دارند » چیست؟
- ۲- با توجه به بیت « همی زور کرد این بر آن بر این / نجنبید یک شیر بر پشت زین » مصرع دوم بیانگر چیست؟
- ۳- در عبارت « با اسفندیار با راه‌های خاکی نمی‌توان طرف شد » منظور از « راه خاکی » چیست؟

۴- مفهوم قسمت مشخص شده در عبارت « آن قدر حلقه به درها کوفتم تا عاقبت از بانگ مَلّی سر در آوردم » چیست؟
 ۵- با توجه به عبارت « چون حسنگ بیامد همه بر پای خاستند. بوسهل وزنی بر خشم خود طاقت نداشت ؛ برخاست ، نه تمام و بر خویشتن می‌ژکید. » بوسهل زوزنی از هواداران حسنگ بود یا از مخالفان او؟ کدام عبارت بیانگر این مطلب است؟

۶- در بیت « تو برای وصل کردن آمدی / نی برای فصل کردن آمدی » خداوند در خطاب به موسی (ع) رسالت پیامبران را چه می‌داند؟
 ۷- تقابل عشق و عقل در کدام یک از ابیات زیر مشهود است؟

الف) مرا تا عشق صبر از دل برانداست بدین امید جان من بماندست

ب) شود آسان ز عشق کاری چند که بود نزد عقل بس دشوار

۸- با توجه به بیت « یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد / ای یاوران باید ولی را یآوری کرد »:

الف) « آهنگ جان سامری کرد » یعنی چه؟

ب) منظور از « ولی » در مصراع دوم کیست؟

ج) حفظ شعر

۱- هر کاو شراب روزی چشیده باشد

۲- بی‌وفا نگار من ، می‌کند به کار من

داند که سخت باشد امیدواران

.....

پاسخ سوالات امتحانی هماهنگ کشوری - فراد ماه ۱۳۸۷

- (الف) معنی و مفهوم شعر و نثر:
- ۱- بادهای تند گاهی جیغ می کشیدند.
 - ۲- آری زمان شکوه جوانی را پزمرده می کند.
 - ۳- اگر به سرزمین عشق رو بیاوری
 - ۴- کبوتران فرمان او را راهنما قرار دادند.
 - ۵- این هدیه مایهی افتخار است پذیرفتم و پس می دهم زیرا به کار من نمی آید.
 - ۶- با غلبه و زور یک مشت خاک از روی کل زمین برداشت.
 - ۷- هر که به تو متوسل به زودی به گنج دست خواهد یافت (به همه چیز دسترسی می یابد) به خصوص اگر به او توجه کنی مقرب درگاه تو می شود.
 - ۸- به ابر بهار فرمان داده تا همچون دایه ای گیاهان را همچون دخترانی در گهواره ی زمین بیروانند.
- (ب) لغت
- ۱- برگزیده و خالص از هر چیز
 - ۲- سیلی - خدشه به کسی وارد کردن
 - ۳- بی حس و حرکت شد
 - ۴- فتنه ای که مردم را به جنبش در آورد.
 - ۵- سخن بیهوده
 - ۶- اطاعت ، فرمان برداری
 - ۷- قاج ، برجستگی جلو زین اسب که از چوب ، شاخ یا فلز سازند. کوهی زین ، قبه ی پیش زین
 - ۸- دوش ، کتف
- (پ) خودآزمایی
- ۱- ستارالعیوب ، رزاق
 - ۲- فلک : الف) وسیله ی تنبیه (ب) - آسمان
 - ۳- الف) فرعونیان و قبطیان = اسرائیلیان یا رهبران اسرائیل و طرفداران آنها (ب) مشکلات و موانع
 - ۴- افراد خودخواه و مغرور
 - ۵- راز پنهان عشق یا راز دل
 - ۶- الف) خمش (ب) دردآور ، ناراحت کننده
 - ۷- مرجع هر دو امام زمان است.
 - ۸- وحدت وجود
- (ت) دانش های ادبی
- ۱- ساده (مرسل)
 - ۲- درون مایه
 - ۳- الف) پرویز خرسند (ب) محمدعلی معلم دامغانی (علی معلم)
 - ۴- ابن مقفع
 - ۵- نقد فنی
 - ۶- تضاد ، تشبیه ، کنایه ، جناس
 - ۷- غنای
 - ۸- بهارستان ، گلستان
- (ث) درک مطلب
- ۱- تقاضای ملاقات دارند.
 - ۲- توازن قدرت هر دو پهلوان
 - ۳- راه حل ها و چاره های معمولی و عادی (بدون حيله و نیرنگ)
 - ۴- تلاش کردن و پشتکار داشتن
 - ۵- مخالفان ، برخاست ، نه تمام یا بر خویشتم می ژکید
 - ۶- اتصال بندگان به خدا
 - ۷- ب
 - ۸- الف) قصد کشتن و نابودی سامری را گرفت (ب) رهبر یا موسی (ع) یا امام خمینی (ره)
- (ج) حفظ شعر
- ۱- قُرقت ، قطع
 - ۲- خنده های زیر لب ، عشوهای پنهانی